

महाराष्ट्र शासन
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र.अनुदान-२००७/प्र.क्र.६३/जल-७
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक :- ३० जानेवारी, २००९.

- वाचा:- १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.आदर्श-२००७/प्र.क्र.१२१/जल-७, दि.३० नोव्हेंबर, २००७.
२) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान-२००८/प्र.क्र.७०/जल-७, दि.३० एप्रिल, २००८
व दि.१७ मे, २००८.
३) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.अनुदान २००७/प्र.क्र.६३/जल-७, दि. ३१ मार्च, २००८
व दि.१६ जून, २००८.
४) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र
क्र.मृदसं/गपाविका / अनुशेष/०८-०९/मृद-४/१४६, दि. १५ जानेवारी, २००९.

प्रस्तावना :-

पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम राज्यात विविध केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजनांच्या माध्यमातून गेल्या अनेक वर्षांपासून सुरू आहे. मात्र हे पाणलोट प्रामुख्याने शाश्वत निधीचा अभाव, अपुरा लोकसहभाग व बहुतांशी कामे रोहयो अंतर्गत सुरू झाल्यामुळे मोठ्या प्रमाणात अपूर्ण राहिली आहेत. या सर्व बाबींमुळे मूळ पाणलोट विकासाचे दृश्य परिणाम अभावानेच दिसून येत आहेत. ११ व्या पंचवार्षिक योजनेत राष्ट्रीय विकास परिषदेने शेती उत्पादनाचा दर ४ टक्के असावा असा निर्णय जाहीर केला आहे. यामध्ये देखील मृद व जलसंधारण विषयास फार महत्त्व देण्यात आले आहे.

२. या सर्व बाबी विचारात घेऊन पाणलोट विकासाचे सद्दृश्य परिणाम अल्प कालावधीत दिसून येण्यासाठी सन २००७-०८ मध्ये राज्यातील पाणलोट गतीमान पद्धतीने पूर्ण करण्याचा धडक कार्यक्रम संदर्भाधीन दि.३० नोव्हेंबर, २००७ च्या शासन निर्णयान्वये हाती घेण्यात आला. त्याच धर्तीवर राज्यातील उर्वरित अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पद्धतीने पूर्ण करण्याचे धोरण निश्चित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सन २००८-०९ या वर्षामध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत अपूर्ण पाणलोट प्रकल्पाधारित पूर्ण करण्यात येणार आहेत.

३. सन २००८-०९ मध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम ही योजना राबविण्यासाठी संदर्भाधीन दि.३० एप्रिल, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली असून सन २००८-०९ मध्ये गतीमान पाणलोट विकास कार्यक्रमात आणखी काही पाणलोट विकसित करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम ही योजना सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षामध्ये राबविण्यास संदर्भाधीन दि.३० एप्रिल, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात आली आहे. या कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील अपूर्ण पाणलोट गतीमान पाणलोट विकास कार्यक्रमाच्या धर्तीवर प्राथम्याने पूर्ण करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे.

२. संदर्भाधीन दि.१७ मे, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये एकूण ८५ पाणलोट गतीमान पद्धतीने विकसित करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. हा शासन निर्णय याद्वारे अधिकृत करण्यात येत असून सुधारित आदेश पुढीलप्रमाणे देण्यात येत आहेत.

३. सन २००८-०९ मध्ये सोबतच्या विवरणपत्र -अ मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे एकूण ५६ पाणलोट गतीमान पाणलोट विकास म्हणून विकसित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. तसेच यासाठी रु.१२३२.५० लक्ष (अक्षरी रुपये बारा कोटी बत्तीस लक्ष पन्नास हजार फक्त) वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

४. उपरोक्त परिच्छेद ३ मध्ये मंजूर केलेला रु.१२३२.५० लक्ष (रुपये बारा कोटी बत्तीस लक्ष पन्नास हजार फक्त) निधी संदर्भाधीन दि.३१ मार्च, २००८ अन्वये महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ यांच्या अधिनस्त ठेवलेल्या रु.५४५६.६९ लक्ष निधीतून खर्च करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. त्यामध्ये उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळ रु.३९७.३६ लक्ष व मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळ रु.८३५.१४ लक्ष निधीचा अंतर्भाव आहे. या निधीतून मंजूर केलेल्या ५६ पाणलोटाना तपशिल, पाणलोटनिहाय मंजूर निधी याबाबतची माहिती शासन निर्णयासोबतच्या विवरणपत्र-अ मध्ये देण्यात आली आहे.

५. संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांनी मंजूर निधी संबंधित पाणलोटाना वितरीत करण्यासाठी व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद यांच्याशी संपर्क साधून तातडीने कार्यवाही

करावी. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद यांनी सदर निधी तातडीने उपलब्ध करून देण्यासाठी प्राथम्याने कार्यवाही करावी.

६. संदर्भाधीन दि.३१ मार्च, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या रु.५४५६.६९ लक्ष निधीचे संदर्भाधीन दि.१६ जून, २००८ अन्वये रु.४२२४.९९ लक्ष व या शासन निर्णयाद्वारे रु.१२३२.५० लक्ष असे संपूर्ण वितरण करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. त्यानुसार उर्वरित महाराष्ट्र वैधानिक विकास मंडळाच्या क्षेत्रासाठी रु.४४२३.६९ लक्ष व मराठवाडा वैधानिक विकास मंडळाच्या क्षेत्रासाठी रु.१०३३.०० लक्ष असा निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

७. वरील परिच्छेदानुसार मंजूर केलेला निधी ज्या विहित प्रयोजनासाठी वितरीत करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी खर्च होईल याची जबाबदारी संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे तसेच संबंधित कार्यान्वयन अधिकारी यांची राहिल. मंजूर केलेला निधी तातडीने खर्च करून झालेल्या खर्चाचा तपशिल आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचेमार्फत शासनास सादर करावा.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २००९०१३०१२३०५६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(रेखा भिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
मा.राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
सर्व मा.मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्यस्तरीय जलसंधारण सल्लागार परिषद,
मुख्य सचिव यांचे सह सचिव,
सर्व विभागीय आयुक्त,
आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
महासंचालक, कै.वसंतराव नाईक स्वावलंबन मिशन,
संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
मुख्य अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर), पुणे,
संचालक, सामाजिक यनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद.
सर्व जिल्हाधिकारी,
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/ सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा,
सर्व विभागीय कृषि सह संचालक,
सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे/सर्व अधीक्षक अभियंता, लघुपाटबंधारे (स्थानिकस्तर),
संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई/ महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता),
सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,
सर्व सहसंचालक, सामाजिक यनीकरण वृत्ते,
सर्व मुख्य वनसंरक्षक / सर्व उपवनसंरक्षक,
महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १ व २ मुंबई व नागपूर,
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १ व २ मुंबई व नागपूर,
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
सर्व मंत्रालयीन विभाग,
सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
नियड नस्ती/जल-७.

अ. क्र.	जिल्हा	तालुका	मंडळ	पाणलोट नाव	पाणलोट क्रमांक	पाणलोटोटाचे भौगोलीक क्षेत्र हे.	पुणत्वा-१ टक्केवा...	शिल्लक क्षेत्र	रुपये १२०००/- मापदंडाने देय होणारी रक्कम	सन २००७-०८ मधील अनुशेषातर्गत वितरित निधी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	१३
एकूण										
१	बीड	बीड	बीड-२	राजुरी (काठवठवाडी)	जीव्ही ६५/२/१जी	११११.७५	७५	२००२.४५	२४०.२५	२४०.२५
२	बीड	आष्टी	कडा	टाकळी (अ)	एसए-१०/१/३६	१०९६.००	७७	१७७.५०	२१.३०	२१.३०
३	बीड	धारुर	धारुर	चोंडी	जीव्ही ८१/३/३ सी	७०४.००	७५	१७५.८४	३०.३६	३०.३६
४	बीड	गेवराई	जातोगांव	पाडळयाची वाडी	जीव्ही ६७/१/२ जी	६३२.००	७५	१५८.००	२१.१०	२१.१०
एकूण										
१	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	रोडशी	रोडशी	MR13/II/1C	३१४२.००		७६४.३४	९१.७२	९१.७२
२	उस्मानाबाद	तुळजापूर	अणदुर	सोरोळा	SA38A/III/1a	१०५	७५	४७५	५७.००	५७.००
३	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	उस्मानाबाद	SA37A/IV/1a	१०००	७५	२४४.३५	२९.३२	२९.३२
४	उस्मानाबाद	भूम	इट	घाटनांदूर	MR1/3	१०००	७५	२५०	३०	३०
५	उस्मानाबाद	भूम	इट	कृष्णापूर /गारमळा	SA24/1/1c	१०१.००	७५	१९८.००	२३.७६	२३.७६
एकूण										
१	परभणी	परभणी	दैवण	पिंपळागांव वो.	जीव्ही ८२/२/२सी	५६०६.००		१३४५.५७	१६३.८७	१६३.८७
२	परभणी	परभणी	झरी	मटकराळ	जीपी ५०/८/२अ	८३८.००	७९	१७१.१७	२०.५४	२०.५४
३	परभणी	पूर्णा	पूर्णा	पिंपळा (लो)	जीव्ही ९४/२/१ बी	८२५.००	९१	७३.६७	८.८४	८.८४
४	परभणी	पालम	पालम	सातोगांव	जीव्ही ९६/५/२डी	८५०.००	७५	२१७.००	२६.०४	२६.०४
५	परभणी	सोनपेठ	सोनपेठ	सायखेडा	जीव्ही १०/२/१बी	८००.००	९०	७७.००	९.३२	९.३२
६	परभणी	मानवत	मानवत	माडीवडागांव	जीव्ही ७९/४/१ ब	११७५.००	८०	२३८.८३	२८.६६	२८.६६
७	परभणी	पालम	पालम	चाटोरी	जीव्ही ९६/३/१ बी/१	८६१.००	७६	२०९.६७	२५.१६	२५.१६
८	परभणी	गंगाखेड	गंगाखेड	बनपिंपळा	जीव्ही ८९/१/२ अ	१२००.००	८८	१४८.००	१७.७६	१७.७६
९	परभणी	जितूर	जितूर	मोळा	जीपी ४९/७/१ ब	७००.००	९३	४९.१०	५.८९	५.८९
१०	परभणी	जितूर	जितूर	चिंतरवाडी	जीपी ५५/३/१ब	४०३.००	९५	२०.००	३४.४०	३४.४०
११	परभणी	सेलू	सेलू	नांदगांव	जीपी ४९/८/१	६५०.००	८५	९९.००	३१.८४	३१.८४
१२	परभणी	सेलू	सेलू	चिखलठाणा	जीपी ४९/८/१	८००.००	८४	१३१.००	१५.७०	१५.७०
१३	परभणी	पाथरी	पाथरी	डोंगरगांव	जीपी ४६/२/१ ब	९५०.००	७६	२३५.००	१७.८८	१७.८८
एकूण										
				१३		१२४०.००	९०	१२३.००	१४.७६	१४.७६
				४८		११२९२.००		१७९२.४४	२१६.७९	२१६.७९
						४३२६३.२५		९२१७.०६	१०९.९९	१०९.९९

१२०९.९९

शासन निर्णय क्र.अनुदान २००७/प्र.क्र.६३/जल-७, दि. ३० जानेवारी, २००९ चे सहपत्र.
मतिमान पाणलोट विकास कार्यक्रम २००८-०९ - पाणलोटसाठी अनुशेष योजनेतून निधी वितरण.
विवरणपत्र-अ

अ. क्र.	जिल्हा	तालुका	मंडळ	पाणलोट नाव	पाणलोट क्रमांक	पाणलोटचे भौगोलिक क्षेत्रहे.	पूर्णत्वाची टक्केवारी	शिल्लक क्षेत्र	शिल्लक क्षेत्रासाठी आवश्यक रक्कम	सन २००७-०८ मधील अनुशेष अंतर्गत वितरीत निधी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	बीड	अंबाजोगाई	अंबाजोगाई-२	येल्हा	GV-98/II/4/e	९९५-१८	९७.००	३०.१८	३.६२	३.६२
२	बीड	वडवणी	वडवणी-१	पिंपळटक्का	GV-78/II/2/a	८१९-२१	७७.००	१८५.८८	२२.३१	२२.३१
बीड जिल्हा										
१	लातूर	अहमदपूर	किनगाव	केंद्रेवाडी	MR-31A/V/3b	१८१४.३९	७९.००	२१६.०६	२५.९३	२५.९३
२	लातूर	चाकूर	चाकूर	नळेगाव	MR-39/III/1d	८००.००	७८.००	१६८.००	२०.१६	१७.७९
लातूर जिल्हा										
१	नांदेड	भोकर	भोकर	रेणापूर	GV 107/II/2a	१६५०.००	८७.००	३५८.००	४२.९६	३५.६८
२	नांदेड	लोहा	सोनखेड	पोखरभोसी	GV104p/II/1d	५२५.००	८०.००	१६०.३३	१९.२४	१९.२४
३	नांदेड	कंधार	बारुळ	शिराढोण	GV 106/III/1a,b	९८६.००	८२.००	१७८.६७	१२.५२	१२.५२
४	नांदेड	मुखेड	मुखेड	मंग्याळ	MR 50/II/2e	८२५.००	७८.००	१८१.१७	२१.४४	२१.४४
नांदेड जिल्हा										
एकूण (२)										
						३५८८.००		६२४.५०	७४.९४	६०.९०
						७०५२.३९		११९८.५६	१४३.८३	१२२.५१
एकूण महाराष्ट्र (१+२)						५०३१५.०४		१०४१५.६२	१२५३.८२	१२३२.५०